

یادداشت

لZoom تغییر نگرش در مناطق آزاد

عبدالرسول خلیلی؛ مشارکت مردم برای جهش تولید از مهم‌ترین راه‌های رونق تولید و گسترش صادرات کالاهای صنعتی و تبدیل در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی است. تحقق این راه متناسب با حکمرانی نوین اقتصادی دولت چهاردهم مبتنی بر استفاده از جذب منابع مالی خارجی، التزام به دانش روز، انتقال فناوری پیشرفته، توسعه و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی، برندسازی مزیت‌های اختصاصی مناطق، توانمندسازی نیروی انسانی، بویاسازی اعضای هیئت‌مدیره سازمان‌های مناطق، گسترش و تسهیل تولید، و رفع موانع و چالش‌های موجود، نقش عمده‌ای در رشد اقتصاد کشور دارد. همچنان‌که در سیاست‌ها و برنامه‌های جدید مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به رضایت‌مندی مردم و فعالان اقتصادی توجه ویژه‌ای شده است. این رویکرد متناسب با حضور مردم در اقتصاد می‌تواند عامل مؤثری در تنظیم بازار کار، ایجاد فرصت‌های شغلی و رشد اشتغال سالم و مولد در کشور باشد. به‌طوری‌که زمینه‌ساز جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی خواهد بود. بخش خصوصی فعال خواهد شد و بازار به فعالیت درخواهد آمد. این رویکرد به تسریع حضور فعالان اقتصادی در بازارهای جهانی و منطقه‌ای منجر می‌شود. هم‌راستا با راهبرد تشویق صادراتی کالا و خدمات توجه به حل چالش‌ها و تدوین برنامه‌های راهبردی می‌تواند در تقویت حکمرانی مطلوب در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مؤثر واقع شوند. چالش‌هایی که در مناطق سابقه طولانی دارند و اکنون به دردهای مزمن در مناطق تبدیل شده‌اند. چالش‌های مختلفی که در گروه‌های مشتتمل بر جهش تولید با مشارکت مردم، امور مالی و تسهیل تجارت، جهش سرمایه‌گذاری و صادرات، بین‌المللی شدن مناطق، توسعه دریامحور، طراحی الگوهای نوین اقتصادی، امور زیربنایی و محیط زیست، تعالی و توسعه مدیریت، تصویرسازی مناطق، حکمرانی و مدیریت داده، تحکیم خانواده و جامعه، گردشگری و صنایع خلاق قابل طبقه‌بندی هستند. برخی از گروه‌ها جزء رویکردهای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیستند و برخی دیگر دارای اولویت بیشتری در پیشبرد امور هستند. با توجه به شرایط کشور نیز بازمی‌گردد. براساس این، مناطق آزاد و ویژه وجود آمده است. باید به مأموریت‌ها، اهداف و برنامه‌های آغازین این مناطق بازگشت. ضمن آنکه نگاهی اساسی به ترندهای نوآوارانه در جهان در سال‌های اخیر داشت تا مناطق دیده شوند. نگاه‌هایی که مدیران مناطق در این چندساله به لحاظ فقدان دانش اقتصادی و اجرایی در حوزه مناطق آزاد و ویژه به آن بی‌توجه یا کم‌توجه بوده‌اند. ضمن آنکه این عقب‌ماندگی‌ها به شرایط کشور نیز بازمی‌گردد. براساس این، مناطق آزاد و ویژه نهادهی پیشران خواهند بود. به این معنا که باید وضعیت خود را خوب ببینند تا خوب دیده شوند. ایجاد هم‌گرایی و هم‌افزایی بین سازمان‌های مناطق در راستای افزایش تولید و رشد صادرات با توجه به اشتغال‌فرینی و حمایت از کارآفرینان و سرمایه‌گذاران همگام با شعار وحدت و وفاق ملی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این مسئله با اعمال مدیریت مبتنی بر هدف و توانمندسازی و تلاش در راستای تغییر نگرش نیروی انسانی و مشارکت فعال آنها در راستای بهبود فرآیندها در مسیر تعیین اهداف و برنامه‌ریزی‌ها برای دستیابی و اجرای آنها می‌تواند به بهبود عملکرد و افزایش کارایی آنها بینجامد. همچنان‌که توسعه زیرساخت‌ها، هماهنگی با مجلس شورای اسلامی و قوه قضائیه برای اصلاح و بهبود قوانین، مقررات و رفع موانع جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در راستای برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی مدون حائز اهمیت است. اجرای اصلاح و بهبود مبتنی بر هدف در دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کمک خواهد کرد تا ساده‌سازی فرآیندها و مقررات در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در راستای حکمرانی مناسب و مطلوب حرکت کرده و رضایت‌مندی ساکنان و فعالان اقتصادی مناطق بیش‌ازپیش محقق شوند؛ به‌علاوه آنکه اشتراک تجربیات و ایده‌های خلاق مدیریتی و اجرایی در مناطق آزاد و ویژه می‌تواند زمینه‌ساز رشد، حرکت و جهش تولید شود، و صادرات رونق بگیرد. ایجاد کمیته انتقال تکنولوژی، صادرات و نوآوری برای بهبود کسب‌وکار در سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه در تعامل با مناطق آزاد پیشرفته جهان و استفاده بیشتر از بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای افزایش کارایی و بهبود فضای سرمایه‌گذاری نیز از موارد مهمی است که باید در اولویت قرار گیرد. از موارد مهم به‌ویژه باید به لجستیک و حمل‌ونقل اشاره کرد. گفته شده در کشورهای مختلف از جمع هزینه‌های لجستیکی، به طور متوسط ۶۲ درصد آن متعلق به بخش حمل‌ونقل، ۳۴ درصد متعلق به بخش نگهداری موجودی و انبارداری و چهار درصد مربوط به مدیریت و کنترل لجستیک است. از سویی دیگر، شش تا هفت درصد قیمت کالاها در جهان متأثر از هزینه‌های حمل‌ونقل است، اما این شاخص در ایران، بنا بر محاسبات اتاق بازرگانی ایران، حدود ۱۲ درصد برآورد شده است که با مینا قراردادن آن می‌توان نتیجه گرفت که متوسط سهم هزینه‌های لجستیکی از قیمت تمام‌شده محصولات در جهان بین ۹٫۷ تا ۱۱٫۳ درصد از قیمت تمام‌شده محصول و در ایران حدود ۱۹٫۴ درصد از قیمت تمام‌شده است. در پایان ذکر این نکته ضروری است که مناطق آزاد عموماً از زیرساخت‌ها و خدمات توسعه‌یافته‌تری در مقایسه با مناطق ویژه اقتصادی برخوردار هستند که ایجاد کسب‌وکار در آنها را آسان‌تر می‌کند. ازاین‌رو مناطق آزاد می‌توانند دسترسی به فرصت‌های شغلی گسترده‌تری را در مقایسه با مناطق ویژه اقتصادی فراهم کنند.

«شرق» از توقف انتشار و دستکاری آمارها می‌گوید که برنامه‌ریزی برای کشور را مختل کرده است

کنترل آمار

مفهام‌سلیمان یکی

فهرست آمارهای محرمانه در ایران هر سال طولانی‌تر می‌شود؛ از توقف انتشار آمار کودک همسری و مرگ‌ومیر ناشی از کرونا تا آمار معاملات بازار مسکن، همه و همه آمارهایی است که در سال‌های گذشته محرمانه شده یا

از سانسور آمار کرونا تا آمار معاملات بازار مسکن

روند انتشار ماهانه گزارش تحولات بازار معاملات مسکن شهر تهران ماه‌هاست که متوقف شده به‌طوری‌که هیچ گزارش آماری از نبض قیمت‌ها در بازار مسکن منتشر نشده است. بهانه هم اختلال در سامانه‌هایی بوده که معاملات مسکن توسط واسطه‌های بازار در آن ثبت می‌شود و سال‌هاست بانک مرکزی و مرکز آمار با دسترسی به این سامانه‌ها، داده‌ها را استخراج و آمار رسمی قیمت و معلات مسکن را بر اساس آن، منتشر می‌کنند. این آمار حذف‌شده تنها بازمانده از آمارهای مسکن در ابتدای دهه ۹۰ بود، زمانی که گزارش‌های آماری و تحلیلی مفصلی از وضعیت بخش مسکن و ساختمان منتشر می‌شد. آخرین بار سال ۹۹ طی دو مرحله انتشار گزارش قیمت مسکن توسط معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی (دفتر اقتصاد مسکن) متوقف شده بود؛ یک بار از مرداد ۹۹ و بار دوم از آبان‌ماه همان سال.

همچنین اخیراً ماجرای توقف انتشار داده‌هایی که از آن آمار کودک همسری استخراج می‌شد هم خبری شد. عباس عبدی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب در روایتی توضیح داد با اینکه سایت ثبت احوال از دوره رئیسی آمارهای کلی و آن هم با تأخیر منتشر می‌کرده و خبری از انتشار هفتگی و ماهانه تعدادی از آمارها نبوده اما پیش‌تر آمار موالید بر اساس سن مادر را در به صورت هفتگی منتشر می‌کرده از جمله آمار نوزادان زاده‌شده از مادران ۱۰ تا ۱۴ ساله را، اما از زمانی که یک روزنامه این آمار را منتشر کرد، و به بحث کودک‌همسری پرداخته، دستور آمده دیگر آمار مربوطه منتشر نشود.

سانسور آمار در بازه‌های زمانی مختلف مسبوق به سابقه است. سانسور آمار کشته‌شدگان کرونا یکی از این مصادیق است. کمی بعد علی‌اکبر حدق‌دوست، رئیس کمیته اپیدمیولوژی ستاد ملی مقابله با کرونا در دولت دوازدهم، در گفت‌وگو با «اعتماد» صراحتاً اعلام کرد که «تعداد مرگ‌های

واقعی کرونا در کشور ۱۰۹ برابر گزارش رسمی دولت بوده است». پیش از آن و با خروج آمریکا از برجام کنترل آماری شدت گرفت و در سال ۱۳۹۷ آمار نرخ تورم کالاهای مصرفی، متوسط قیمت هفتگی خرده‌فروشی برخی از مواد خوراکی در تهران، بودجه خانوار و ضریب جینی تنها بخشی از این سانسورهای آماری در بانک مرکزی بوده است. کمی بعد آمار تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت منتشر می‌شد، متوقف یا به قول یلدا راهدار، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران محرمانه شد.

همچنین به گفته محمد بحرینیان، صنعتگر و پژوهشگر توسعه، تا سال ۱۳۹۹ آمارهای تجارت با جزئیات منتشر می‌شد، اما ناگهان بانک مرکزی در اقدامی پرسش‌برانگیز انتشار ترانامه‌های تجاری را متوقف کرد.

همچنین با آغاز توزیع ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی، بانک مرکزی نام دریافت‌کنندگان این ارز را اعلام می‌کرد. فهرست البته همیشه ناقصی داشت از جمله تاریخ دریافت ارز و محل استفاده آن. اما دست‌کم توزیع رانت در سکوت مطلق هم نبود. با این حال با آغاز دولت سیزدهم و از روزی که علی صالح‌آبادی با پیه بانک مرکزی گذاشت، جلوی انتشار فهرست دریافت‌کنندگان ارز ترجیحی گرفته شد و از اردیبهشت ۱۴۰۰ تا امروز هیچ فهرستی از سوی بانک مرکزی منتشر نشده است و از حد ملل نبود شفافیت بود که فسادهای درشتی مثل ماجرای چای دیش درآمد. گروهی که در اختفای آمار، سه میلیارد و ۳۷۰ میلیون دلار ارز دریافت کرد که یک میلیارد و ۴۷۲ میلیون دلار از این مقدار، ارز دولتی بود. فروردین سال جاری هم رسانه‌ها گزارش کردند که وزارت صنعت، معدن و تجارت آمار تولیدات صنعتی و معدنی را برای بیش از یک سال است که منتشر نکرده و به جز چند آمار گزینشی، از انتشار سایر اطلاعات مربوط به میزان تولید سرر باز می‌زند. وزارت صنعت، معدن و تجارت ناگهان انتشار آمار ماهانه را متوقف کرد و هیچ آماری حتی آمار کلسی از وضعیت تولید محصولات صنعتی و معدنی اعم از لوزام خانگی، تابر، کاغذ، سیمان، الیاف، شمش آلومینیوم، کاشی و سرامیک، چرم و… منتشر نکرد.

همان‌ها و هو که توقف انتشار سالنامه آماری سازمان هواپیمایی کشور توسط برخی رسانه‌ها خبری شد. برای مثال خبرگزاری تسنیم نوشت: «در حالی سازمان هواپیمایی تا سال ۱۴۰۰ سالنامه آماری عملکرد حمل‌ونقل هوایی مسافری را منتشر می‌کرد که سازمان مذکور دو سال است که این آمار را منتشر نکرده است». در حال حاضر هم آخرین سالنامه آماری موجود از این سازمان مربوط به سال ۱۴۰۱ است درحالی‌که به گفته پژوهشگرانی این اطلاعات در سایر کشورها به صورت ماهانه یا دست‌کم سه ماه یک بار در اختیار عموم قرار می‌گیرد. علاوه بر اینها ۱۸ ماه است که انتشار آمارهای برآوردی شاخص‌های اقتصاد کلان متوقف شده است. آخرین گزارش پیش‌بینی مرکز آمار در اسفند سال ۱۴۰۱ منتشر شده است. این گزارش مربوط به پیش‌بینی نرخ تورم سالانه و نقطه‌ای برای فصل بهار سال ۱۴۰۲ بود. گذشته از آمارهایی که دچار توقف کامل انتشار شدند یا قطره‌چکانی و سلیقه‌ای منتشر می‌شوند، بیشتر آمارهای لازم برای پژوهش‌های مستقل، محرمانه تلقی می‌شوند. محرزترین مثال آن هم آمارهای نفتی است، محرمانگی آمارهایی مانند میزان صادرات نفت و درآمد‌های حاصل از آن، از مواردی است که سال‌ها ضربه‌های سنگینی به اقتصاد ایران وارد و فسادهای بزرگی ایجاد کرده است.

دستکاری آماری و وضعیت گنگ برنامه‌ریزان

این سردرگمی آماری، پژوهش و برنامه‌ریزی در کشور را بسیار دشوار کرده است. جعفر

افزایش قیمت لبنیات

خبر

افزایش ۱۵ تا ۳۰ درصدی قیمت لبنیات

مسعود امراللهی، مدیرکل نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی، در تشریح جزئیات مربوط به قیمت‌های جدید لبنیات گفت: علاوه بر قیمت‌های اعلام‌شده برای شش شش محصول لبنی پرمصرف، کارشناسان سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان در حال بررسی هستند تا قیمت ماست دبه‌ای و پنیر غنی‌شده با ویتامین دی را هم در روزهای آینده اعلام کنند.

به گزارش ایلنا، شیرهای غنی‌شده در سال گذشته قیمت‌گذاری نشد به همین دلیل تولیدکنندگان به سمت تولید اقلام غنی‌شده با ویتامین دی پیش رفتند. در پی این اقدام سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان، قیمت محصولات غنی‌شده را اعلام کرد. مدیرکل نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی توضیح داد: سازمان حمایت برای محصولات لبنی که در گروه اقلام تنظیم بازاری قرار نمی‌گیرند، بسته به نوع کالا، افزایش ۱۵ درصد تا ۳۰ درصد را تعریف کرده است.

آخرین جزئیات حراج چای دیش

معاون بهره‌برداری و فروش اموال منقول سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی در رابطه با آخرین وضعیت حراج اموال مربوط به چای دیش، با اشاره به اینکه تاکنون در استان‌های تهران، هرمزگان، البرز و کرمانشاه مقداری از محموله‌های چای دیش در اختیار سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی قرار گرفته است، گفت: این محموله‌ها در مزایده‌های قبلی از ابتدای سال تاکنون عرضه شده و ۸۱ دسته‌بندی کالایی معادل حدود ۷۰۰ میلیارد تومان تاکنون به فروش رسیده است. حراج‌های حضوری چای دیش تا آخر روز چهارشنبه ۱۶ آبان‌ماه ادامه دارد.

آغاز صدور احکام جدید حقوق بانزشتگان

سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد: در سال جاری، ۴۰ درصد از متناسب‌سازی حقوق بانزشتگان با شاغلان انجام می‌شود. با پیش‌بینی منابع مالی لازم در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ برای اجرای مرحله دوم متناسب‌سازی به میزان ۳۰ درصد، بخش دیگری از فرآیند قانونی پیموه شده است و با صدور احکام جدید از سوی صندوق‌های بانزشتستگی، پرداخت مطالبات به‌زودی آغاز خواهد شد. سازمان برنامه و بودجه در ادامه اعلام کرده است، انتظار می‌رود با توجه به تأمین منابع مورد نیاز و طراحی سازوکارهای عملیاتی مورد نیاز، به‌زودی و پس از صدور احکام جدید در دستگاه‌های اجرایی، پرداخت مستمری بانزشتگان بر مبنای احکام جدید انجام شود.

طرح کالابریغ فعلا اجرانمی‌شود

با وجود الزام قانونی اجرای طرح کالابریگ الکترونیگ، فعلا دستوری درباره اجرای مجدد این طرح به سازمان هدفمندی یارانه‌ها ابلاغ نشده است. به گزارش خبرنگاراین، طرح کالابریگ ، برنامه‌ای بود که به حکم قانون بودجه با هدف حمایت از اقشار کم‌درآمد و بهبود وضعیت معیشتی آنها با پیگیری‌های جدی مجلس توسط دولت اجرا شد. این طرح به‌گونه‌ای طراحی شد که بتواند به‌جای پرداخت مستقیم نقدی، نیازهای اساسی افراد را از طریق ارائه کالاهای ضروری با استفاده از یک کارت الکترونیگ تأمین کند.

در همین زمینه طیبه حسینی، سخنگوی سازمان هدفمندی یارانه، در مورد آخرین وضعیت طرح کالابریگ الکترونیگ اعلام کرد فعلا دستوری در این خصوص به سازمان هدفمندی یارانه‌ها ابلاغ نشده است.

لازم به ذکر است از سال گذشته اجرای این طرح آغاز شده بود و هفت دهک متوسط و کم‌درآمد جامعه (حدود ۶۰ میلیون نفر) مشمول این طرح شدند. ۹۰ درصد سه دهک کم‌درآمد از اعتبار کالابریگ خود بهره بردند و دهک‌های متوسط هم ۷۵ درصد از این طرح استقبال کردند.

شرق

روزنامه